

Producentansvar

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV (EU) 2018/851

af 30. maj 2018

om ændring af direktiv 2008/98/EF om affald

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 192, stk. 1,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽¹⁾,under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget ⁽²⁾,efter den almindelige lovgivningsprocedure ⁽³⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Affaldshåndteringen i Unionen bør forbedres og omlægges til bæredygtig materialehåndtering for at beskytte, bevare og forbedre miljøkvaliteten, beskytte menneskers sundhed, sikre en forsigtig, effektiv og rationel udnyttelse af naturressourcerne, fremme den cirkulære økonomis principper, styrke anvendelsen af vedvarende energi, øge energieffektiviteten, mindske Unionens afhængighed af importerede ressourcer, skabe nye økonomiske muligheder og bidrage til at sikre konkurrenceevnen på langt sigt. En ægte cirkulær økonomi kræver, at der træffes yderligere foranstaltninger vedrørende bæredygtig produktion og bæredygtigt forbrug ved at fokusere på produkters samlede livscyklus på en måde, der bevarer ressourcer og lukker kredsløbet. En mere effektiv ressourceanvendelse vil også medføre betydelige nettobesparelser for Unionens virksomheder, offentlige myndigheder og forbrugere og samtidig reducere de samlede årlige drivhusgasemissioner.
- (2) Ved at forbedre effektiviteten af ressourceanvendelsen og sikre, at affald værdsættes som en ressource, kan man bidrage til at reducere Unionens afhængighed af import af råstoffer og lette omstillingen til en mere bæredygtig materialeforvaltning og til en cirkulær økonomisk model. Denne omstilling bør bidrage til de mål for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst, der er opstillet i Europa 2020-strategien, og skabe vigtige muligheder for lokale økonomier og interessenter, samtidig med at den bidrager til at øge synergiene mellem den cirkulære økonomi og energi-, klima-, landbrugs-, industri- og forskningspolitikkerne samt er til gavn for miljøet i form af mindskede drivhusgasemissioner samt for økonomien.

Fremsat den 20. februar 2020 af miljøministeren (Lea Wermelin)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse¹⁾

(Implementering af affaldsdirektivets minimumskrav til eksisterende udvidede producentansvarsordninger, indførelse af udvidet producentansvar for emballage og modernisering af indsamling og behandling af elektronikaffald)

§ 1

I lov om miljøbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 1218 af 25. november 2019, som ændret ved § 1 i lov nr. 45 af 23. januar 2018, lov nr. 590 af 13. maj 2019 og § 1 i lov nr. 61 af 28. januar 2020, foretages følgende ændringer:

1. Før § 9 indsættes som ny overskrift:

»Pant- og rabatordninger«

2. Før § 9 h indsættes som ny overskrift:

»Udvidet producentansvar«

3. Før § 9 i indsættes som ny overskrift:

»Udvidet producentansvar for elektrisk og elektronisk udstyr«

4. I § 9 j, indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Miljøministeren fastsætter nærmere regler om producenteres og importørers pligt til at sikre særskilt håndte-

7. I § 9 k, stk. 3, 1. pkt., der bliver stk. 1, 1. pkt., udgår »efter den 31. december 2005«.

8. I § 9 n, stk. 3, indsættes som 2. pkt.:

»Ministeren fastsætter endvidere regler om producenteres og importørers pligt til at gøre oplysninger om opfyldelse af mål for affaldshåndtering offentligt tilgængelige.«

9. I § 9 n, stk. 4, ændres »§ 9 k, § 9 l, stk. 3 og 4, § 9 n og § 9 æ« til: »stk. 1-3, § 9 k, § 9 l, stk. 3 og 4, § 9 æ og § 9 å, stk. 2 og 3«.

10. I § 9 n, stk. 5, indsættes som 2. pkt.:

»Ministeren fastsætter nærmere regler om, hvordan oplysninger om opfyldelse af mål for affaldshåndtering efter stk. 3, 2. pkt. skal gøres offentligt tilgængelige.«

11. § 9 n, stk. 6, ophæves.

12. Efter § 9 o indsættes:

»Udvidet producentansvar for emballage

SAMARBEJDSFORUM

Aktørerne deltager i forpligtende forum, der har til opgave at anbefale om forbedringer af hele systemet. Det gælder eks. afgifter, sorteringskriterier og afsætning.

Primær aktør:
Producenter

DESIGN & PRODUKTION

Målsætning: Mindske ressourceforbruget i design- og forbrugsfasen, udvikle produkter med henblik på genbrug og genanvendelse.

Hvordan: Fx. differentierede afgifter, krav om brug af genanvendeligt materiale i nye produkter, udfasning, forbud, standardisering, oplysninger om emballagerne miljøbelastning og mulighed for genanvendelse, minimumsstandarder og designkrav.

Begge dele bør justeres løbende – i takt med udvikling af teknologi og forretningsmodeller.

Samarbejde med kommuner om kommunikation og dialog med borgerne/forbrugerne korrekt håndtering af emballagerne. Fx. bør affaldspiktogrammerne trykkes på emballagerne.

Primær aktør:
Kommuner og kommunale affaldsselskaber

INDSAMLING & SORTERING

Målsætning: Understøtte genanvendelsesmål via effektive, enkle indsamlingsordninger, der har borgerne i fokus og tager hensyn til lokale forhold.

Hvordan: Kommunerne indsamler og sorterer med udgangspunkt i fælles sorteringskriterier og piktogrammer samt tilpassede indsamlingsstandarder. Systemet tilpasses og udvikles i samarbejde med de relevante aktører.

Kommunerne har ansvaret for indsamlingen og den indledende sortering, som de selv løser eller udbyder. Transparens i økonomi og drift.

Lokale ønsker til særlige drivmidler til affaldsbiler (ren luft), øget serviceniveau og lignende skal kommunerne selv dække.

Primær aktør:
Kommunale affaldsselskaber eller Private affaldsvirksomheder

AFSÆTNING & GENANVENDELSE

Målsætning: Afsætning til evt. yderligere sortering og reel genanvendelse, hvor emballageaffaldet indgår i ny produktion i højest mulig kvalitet.

Hvordan: Kommuner i fællesskab eller en producentansvars organisation kan afsætte affaldet til reel genanvendelse. Det bør ske ud fra best practices ift. udbud, der giver sikkerhed for reel genanvendelse i høj kvalitet.

De sorteringskrav, der stilles, har stor betydning for, hvad der afsættes til genanvendelse. Det gælder både, hvis emballageaffaldet er egnet til direkte genanvendelse eller kræver finsortering.

EU skal give sikkerhed for den reelle genanvendelse i markedet på tværs af medlemslande.

Betænkning afgivet af Miljø- og Fødevareudvalget den 27. maj 2020

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse

(Implementering af affaldsdirektivets minimumskrav til eksisterende udvidede producentansvarsordninger, indførelse af udvidet producentansvar for emballage og modernisering af indsamling og behandling af elektronikaffald)

[af miljøministeren (Lea Wermelin)]

1. Ændringsforslag

Miljøministeren har stillet 5 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udtalelse fra miljøministeren

Miljøministeren har anmodet om, at følgende udtalelse fra ministeren optages i betænkningen:

»Miljøministeren har i forbindelse med teknisk gennemgang af lovforslaget og ved besvarelse af udvalgets spørgsmål A på lovforslaget den 13. maj 2020 tilkendegivet, at ministeren vil invitere de politiske partier til forhandlinger om udmøntning af lovforslagets hjemler. Dette for at sikre, at Folketingets partier inddrages i udmøntningen af ordninger for udvidet producentansvar.«

gets partier inddrages i udmøntningen af ordninger for udvidet producentansvar.

Enhedslisten

Enhedslistens medlemmer af udvalget finder det vigtigt, at udmøntningen af lovens bemyndigelser sker på en måde, så de kommunale affaldsselskaber varetager indsamlingsopgaverne for at sikre den bedste model, og noterer sig svar fra ministeren på spørgsmål 34 og 35.

5. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Første møde i samarbejdsforum afholdes primo september og der forventes 5-6 møder i løbet af efteråret 2020-foråret 2021. Du vil blive kontaktet af ministeriet med de praktiske detaljer omkring mødetidspunkt mv.

Miljø- og Fødevareministeriet • Slotsholmsgade 12 • 1216 København K
Tlf. 38 14 21 42 • Fax 33 14 50 42 • CVR 12854358 • EAN 5798000862005 • mfvm@mfvm.dk • www.mfvm.dk

Jeg håber, at du og din organisation vil deltage i samarbejdsforummet og bidrage til at skabe effektive ordninger for udvidet producentansvar, som sikrer at vores ambitiøse miljø- og klimamål nås.

Med venlig hilsen

Lea Wermelin

Samarbejdsforums anbefalinger til producentansvar

Formål og baggrund for Samarbejdsforum for producentansvar

Af kommissorieret for Samarbejdsforum for implementering af udvidet producentansvar fremgår, at forummet er nedsat af regeringen med henblik på at modtage anbefalinger fra offentlige og private aktører frem mod politisk beslutning i 2021 om nye producentansvarsordninger i Danmark.

Baggrundene, at der fra 2020-24 implementeres en række EU-direktiver, der medfører indførelse af nye producentansvarsordninger. Producentansvar for emballage skal være indført i Danmark senest 31. december 2024. Affaldsdirektivets nye administrative minimumskrav for eksisterende producentansvarsordninger (biler, batterier og elektronikaffald) skal være implementeret fra den 5. januar 2023. Nye producentansvar som følge af engangsplastikdirektivet skal være implementeret fra hhv. 1. januar 2023 og 31. december 2024.

Samarbejdsforum er sammensat af en kreds af ledende repræsentanter for de centrale aktører ift. producentansvaret, som fremadrettet i et tæt samarbejde vil skulle løfte de konkrete og praktiske opgaver med affaldshåndtering af affaldsfraktioner omfattet af producentansvar.

Deltagerne har været følgende:

Kommunernes Landsforening
Dansk Affaldsforening
Dansk Industri
Dansk Erhverv
Landbrug & Fødevarer

Samarbejdsforum har i arbejdet med anbefalingerne inddraget affaldssektorens repræsenteret ved Affalds- og Ressourceindustrien og Genvindingsindustrien.

Anbefalinger til otte temaer

Der er mange elementer, der skal tages stilling til i udvidede producentansvarsordninger og mange nye krav, som skal træde i kraft i de kommende fem år. Anbefalingerne er derfor opdelt i otte temaer med anbefalinger inden for hvert tema.

1. Organisering af emballageaffald fra husholdninger
- ansvarsfordeling og rammer for samarbejdet mellem producenter og kommuner
2. Fastlæggelse af producenternes kompensation af kommunale aktiviteter
3. Organisering af emballageaffald fra erhverv
4. Regulering af kollektive ordninger
5. Permanent samarbejdsforum
6. Miljøgraduerede bidrag
7. Engangsplastikdirektivets oprydningsansvar
8. Administration af producentansvarsordninger

Aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet) og Venstre, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti og Alternativet

om

Udvidet producentansvar for emballage og engangsplastprodukter

30. august 2022

Aftalepartierne kan konstatere, at der genereres så store mængder husholdningslignende affald pr. indbygger i Danmark, at vi har en kedelig topplacering i Europa. Der forbrændes meget emballage, som i stedet vil kunne genbruges eller genanvendes og indgå i fremstilling af nye produkter. Aftalepartierne er enige om, at der er behov for ambitiøse tiltag for at få knækket affaldskurven, få plastik ud af forbrændingen og fremme den grønne omstilling.

Danmark skal, ligesom resten af EU, indføre udvidet producentansvar for emballage, som gør producenter økonomisk ansvarlige for deres emballage, når emballagen bliver til affald. Aftalepartierne er enige om, at visionen for udmøntningen af udvidet producentansvar for emballage i Danmark er, at det samlede danske emballageforbrug reduceres, og at langt flere emballager genbruges og genanvendes. Aftalepartierne er enige om, at formålet med et udvidet producentansvar for emballage er, at fremme en cirkulær økonomi, hvor:

- der ikke bruges unødvendig emballage
- der i højere grad gøres brug af genbrugsemballage
- der sker en reel genanvendelse af emballageaffald
- der bruges genanvendte materialer til fremstilling af nye emballager
- det er markant dyrere at bruge miljøbelastende emballager ift. miljøvenlige emballager
- løsningerne er omkostningseffektive.

Aftalepartierne noterer sig, at producentansvar for emballage bidrager til en CO₂-reduktion på 0,12 mio. tons CO₂ ud af de 0,7 mio. tons CO₂ som *Klimaplanen for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi* (herefter klimaplanen) bidrager med, idet producentansvaret skønnes at indebære en markant forbedring i genanvendelsen af plastemballage. Aftalepartierne noterer sig, at en reduktion i emballagemængder kan bidrage til en yderligere CO₂-reduktion.

Miljøministeriet

Kommissorium for permanent samarbejdsforum for implementering af udvidet producentansvar

Baggrund

Samarbejdsforum (SAF) for udvidet producentansvar fortsættes og gøres permanent med henblik på at inddrage relevante parter i kvalificering af den nærmere udmøntning af den politiske aftale om 'Udvidet producentansvar for emballage og engangsplastprodukter' frem mod ikrafttrædelsen producentansvar for emballage 31. december 2024, samt den efterfølgende drift og udvikling af det.

Fra 2022-24 implementeres en række EU direktiver til indførelse af producentansvar. Samtidig skal Danmark implementere affaldsdirektivets nye administrative minimumskrav for eksisterende producentansvarsordninger og engangsplastikdirektivets krav om producentansvar og oprydningsansvar for cigaretter, fiskeredskaber og en række engangsplastikprodukter.

Den samlede implementeringsopgave vil få konsekvenser for både miljømål og samfundsøkonomi og for den generelle fordeling af ansvar, opgaver og økonomi i affaldssektoren. Producentansvarsordninger indebærer desuden væsentlige omkostninger for erhvervslivet, hvorfor de forskellige producentansvar med fordel kan tænkes sammen med henblik på effektivisering og minimering af administrative byrder.

Producentansvarsordningen for emballage er et væsentligt middel til at nå genanvendelsesmålene for især plastik og dermed reducere drivhusgasudledning fra affaldssektoren. Den politiske aftale om 'Udvidet producentansvar for emballage og engangsplastprodukter' sætter rammerne om organiseringen af producentansvaret for emballage og engangsplastdirektivets producentansvar. Der følger et større arbejde i at udmønte disse rammer fx ved et administrativt set-up, der sikrer passende dataflow mellem aktører, registrering af producenter, der er omfattet samt kriterier for miljøgraduering af bidragene, der skal være med til at sikre, at miljømålene opnås.

6 hovedområder

- Regulering af miljøgraderet bidrag i kollektive ordninger
- Rolle- og ansvarsfordeling og affaldssortering af emballageaffald fra husholdninger
- Rolle- og ansvarsfordeling og affaldssortering af affald fra erhverv
- Regulering af kollektive ordninger og økonomisk kompensation af kommunerne
- Administration og producentansvarstilsyn
- Engangsplastdirektivets producent- og oprydningsansvar

Opgaver for samarbejdsforum

Fase 1:

- Krav til kollektive ordninger i en godkendelsesordning
- Kvalificering af rammer for forhandlingsudvalg for husholdnings- og erhvervsaffald
- Producentdefinitioner herunder definition af serviceemballage
- Rammer for overdragelse af affald mellem kommuner og kollektive ordninger
- Organisering af administration og fokusområder i producentansvarstilsynet
- Rammer for den administrative bagatelgrænse
- Kriterier mv. for de miljøgraduerede bidrag

Fase 2:

- Udviklingsprojekter i relation til miljø og effektivisering. Dette kan fx være pilotprojekter med nye indsamlingsordninger-, metoder og indsamlingsløsninger.
- Kommunikation til borgere og virksomheder om affaldssortering og cirkulær økonomi
- Indstille løsningsforslag til ændringer i regulering, herunder justeringer i de nationale krav til strømlinet indsamling af affald.

Organisering

Medlemmer af samarbejdsforum er repræsentanter fra de centrale aktører ift. producentansvaret, som fortsat i et tæt samarbejde vil skulle løfte de konkrete og praktiske opgaver med affaldshåndtering. Medlemmerne er:

- Dansk Affaldsforening (DAF)
- Kommunernes Landsforening (KL)
- Dansk Industri (DI), Affalds- og Ressourceindustrien (ARI)
- Dansk Erhverv (DE), Genvindingsindustrien (GI)
- Landbrug og Fødevarer (L&F)

Medlemmerne har ansvar for at inddrage bagland bestående af relevante virksomheder/kommuner og mindre brancheorganisationer inden for emballage og engangsplastprodukter.

SAF er forpligtet til at nedsætte arbejdsgrupper på de emner, der drøftes i SAF, hvor der inddrages en bred kreds af relevante interessenter fra følgegruppen for producentansvar for emballage og interessenter ift. de eksisterende producentansvarsordninger (batterier og biler) samt engangsplastprodukter.

Derudover skal DPA samt repræsentanter fra kollektive ordninger også inddrages i relevant omfang.

Samarbejdsforummet sekretariatsbetjenes af Miljøministeriet (2022-2024) og Miljøstyrelsen (fra januar 2025).

